

ÎNCHEIERE

11 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău, Societății cu Răspundere Limitată „Colo” cu privire la anularea deciziei și a contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva deciziei din data de 28 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel declarată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Colo” împotriva hotărârii din data de 25 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 23 august 2016 Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva Consiliului municipiului Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și Societății cu Răspundere Limitată „Colo” cu privire la anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr.1/47-18 din 19 mai 2016 „despre operarea unor modificări în hotarele terenului cu numărul cadastral xxxxx (din str. xxxxx)” și anularea contractului de vânzare-cumpărare nr. 2402 din 22 iunie 2016.

În motivarea cererii de chemare în judecată Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a indicat că prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr.1/47-18 din 19 mai 2016 „Despre operarea unor modificări în hotarele terenului cu numărul cadastral xxxxx (din str. xxxxx)”, s-a modificat configurația lotului de pământ din str. xxxxx, cu numărul cadastral xxxxx.

Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat în urma controlului obligatoriu de legalitate a constatat că decizia menționată a fost adoptată contrar prevederilor legale.

Astfel, autoritatea reclamantă în conformitate cu art.68 din Legea nr. 436-XVI din data de 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, prin notificarea nr.1304/OT4-1 170 din 23 iunie 2016 a solicitat Consiliului municipal Chișinău abrogarea, în termen de 30 de zile, a deciziei nr.1/47-18 din 19 mai 2016. Însă, până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată Consiliul municipal Chișinău nu a adoptat nici o decizie cu privire la examinarea notificării înaintate.

În opinia Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 1/47- 18 din 19 mai 2016 contravine prevederilor art.77, alin.(3), alin.(5) din Legea nr. 436-XVI din data de 28 decembrie 2006, ori bunurile domeniului privat al unității administrativ-teritoriale pot fi înstrăinate, date în administrare, în arendă ori în locațiune, în condițiile legii. Înstrăinarea, concesiunea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii.

Potrivit Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.136 din 10 februarie 2009, organizarea și desfășurarea licitației este condiționată de prioritatea prețului maxim propus.

Organizarea licitației publice presupune liberul acces și egalitatea tuturor doritorilor de a obține dreptul la arendarea bunurilor proprietate publică a unității administrativ-teritoriale și în corespundere cu art.14, alin.(2), lit. d) din Legea nr. 436-XVI din data de 28 decembrie 2006 consiliul local decide vânzarea, privatizarea, concesiunea sau darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii.

Autoritatea reclamantă a mai menționat că în conformitate cu art.4, alin. (9) din Legea nr.1308 din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, vânzarea-cumpărarea terenurilor proprietate publică utilizate în procesul tehnologic, aferente obiectivelor privatizate sau supuse privatizării, aferente obiectivelor private, precum și celor aferente construcțiilor nefinalizate, se efectuează la prețul normativ al pământului. Terenul care, după parametri și amplasare, nu poate fi format ca bun imobil de sine stătător se vinde prin concurs sau la licitație deținătorilor de terenuri adiacente. În cazul în care există un singur deținător de teren adiacent, vânzarea-cumpărarea terenului, care nu poate fi format ca bun imobil de sine stătător, se efectuează la prețul normativ al pământului. Această prevedere se aplică și relațiilor de arendă a unor astfel de terenuri. Celelalte terenuri se vând prin concurs sau la licitație, cu excepțiile prevăzute de lege.

Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a indicat că planul cadastral și/sau geometric pot fi modificate numai în cazurile prevăzute de art.18, alin.(4) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25 februarie 1998, deci în situația din speță, în privința lotului de pământ cu suprafața de 0,0093 ha, indicat în pct.1 din decizia nr. 1/47-18 din 19 mai 2016, urmau a fi aplicate prevederile legale enunțate.

Autoritatea reclamantă a constatat că la adoptarea deciziei vizate Consiliul municipal Chișinău a ignorat prevederile art.9, alin.(2) din Legea nr.317 din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, care stabilesc că actele normative ale autorităților administrației publice centrale și locale trebuie să corespundă întocmai prevederilor constituționale, legilor, precum și hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a susținut că normele enumerate mai sus nu admit abateri și prevăd conduita de urmat, iar încălcarea acestor norme duce la nulitatea actului conform art.220 alin.(1) din Codul civil, care stipulează că, actul juridic ce contravine normelor imperative este nul, iar Legea contenciosului administrativ prevede că, constituie temei de anulare a actului administrativ dacă acesta este emis contrar legii.

Suplimentar, autoritatea reclamantă a mai indicat că ulterior depunerii cererii de chemare în judecată s-a constatat că în baza deciziei contestate a fost încheiat contractul

de vânzare-cumpărare nr. 2402 din 22 iulie 2016, motiv pentru care solicită și anularea acestuia.

Prin hotărârea din data de 25 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, s-a anulat decizia Consiliului municipal Chișinău nr.1/47-18 din 19 mai 2016 „Despre operarea unor modificări în hotarele terenului cu numărul cadastral xxxxx (din str. xxxxx)” și s-a constatat nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare nr. 2402 din 22 iulie 2016 încheiat între Primăria municipiului Chișinău și Societatea cu Răspundere Limitată „Colo”, prin care a fost vândută partea suplimentară din terenul situat în municipiul Chișinău, str. xxxxx, cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,0093 ha.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 28 mai 2020 a menținut în ordine de apel hotărârea din data de 25 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 19 august 2020 Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău au depus recurs împotriva deciziei instanței de apel prin care au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău au indicat că instanțele de judecată la emiterea hotărârilor au încălcat și aplicat eronat normele de drept material, nu au elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a fondului.

Studiind recursul depus de către Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

Conform art. 246, alin. (1) și (2), lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.245, alin.(1).

În conformitate cu art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Prin prisma art. 223 din Codul administrativ rezultă că notificarea hotărârilor și a altor acte de dispoziție, prin care se stabilesc termene, are loc conform art. 96–114.

Conform art. 96, alin. (1) din Codul administrativ notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

În același timp art. 33 din Codul administrativ, prevede că comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

În atare circumstanțe, completul observă că decizia instanței de apel a fost pronunțată la 28 mai 2020, notificată prin intermediul poștei electronice Consiliului

municipal Chișinău și Primarului general al municipiului Chișinău la 18 iulie 2020. (f.d. 36, vol.II)

La 19 august 2020 Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău au depus recurs împotriva deciziei din data de 28 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău.

La caz, termenul de depunere a recursului asupra deciziei instanței de apel din 28 mai 2020, notificată Consiliului municipal Chișinău și Primarului general al municipiului Chișinău la 18 iulie 2020, a expirat la data de 17 august 2020.

În aceste circumstanțe, recursul declarat de către Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău la 19 august 2020 este depus peste termenul legal prevăzut de lege.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reamintește că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale.

La caz, instanța de apel a notificat decizia din 28 mai 2020, Consiliului municipal Chișinău și Primarului general al municipiului Chișinău la 18 iulie 2020, iar lipsa unor acțiuni concrete de a ataca hotărârea judecătorească în termenul stabilit de lege demonstrează că partea recurentă nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a-și proteja drepturile (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61). Nerespectarea termenului de declarare a recursului a fost admis în întregime de comportamentul autorității recurente.

Prin prisma art. 65, alin. (1) și alin. (2) din Codul administrativ rezultă că dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău nu au beneficiat de dreptul prevăzut la art. 65 din Codul administrativ și nu au solicitat repunerea recursului în termen.

Prin urmare, admiterea spre examinare a unui recurs declarat tardiv ar încălca drepturile intimatului la un proces echitabil, fapt constatat prin jurisprudența Curții Europene în cazuri similare,[vezi Popov versus Moldova (nr. 2), (06 decembrie 2005, parag. 53), Melnic versus Moldova (14 noiembrie 2006, parag 40 și 41) sau Dacia SRL versus Moldova (18 martie 2008, parag. 77)], în care s-a constatat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Din aceste motive, recursul depus de către Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău împotriva deciziei din 28 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, necesită a fi declarat inadmisibil, deoarece, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

menționează că exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Conform art. 24, alin. (1) din Codul administrativ participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute lege, ori termenul de prezentare a recursului motivat este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, interesându-se de soarta și etapa procedurală la care se află prezentul litigiu, în care au calitatea de autorități recurente, pentru a depune în termen recursul.

În acest sens este imperioasă jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău.

Conform art. 193, art. 230, art. 245, alin. (1), art. 246, alin. (1) și (2), lit. d) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, depus de către Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh